

Vznik mezinárodní smlouvy

Etapy vzniku platné mezinárodní smlouvy

- 1. Sjednání textu smlouvy
- 2. Schválení a autentifikace textu smlouvy
- 3. Souhlas se smlouvou (vznik mezinárodního závazku)
- 4. Vstup smlouvy v platnost

Způsobilost k uzavření mezinárodní smlouvy

- subjekt mezinárodního práva
- subjekt **způsobilý** pro daný případ
- Zástupce státu bez dalšího (i bez plné moci)
 - hlava státu
 - předseda vlády
 - ministr zahraničních věcí
- jinak je třeba plné moci

Vady zmocnění

- neexistence zmocnění pro danou osobu a úkon
- překročení oprávnění vyplývající z plné moci
 - k úkonu není zmocněn
 - nedbá zvláštního omezení
- plná moc vystavena nekompetentním orgánem státu

Vydávání plných mocí v ČR

- podpis **resortní** smlouvy: člen vlády
- podpis **vládní** smlouvy: ministr zahr. věcí jménem vlády (ta schvaluje podpis)
- plná moc k jednání: totéž
- podpis **prezidentské** smlouvy: totéž
- plná moc k jednání: totéž
- **prezidentská smlouva, kterou si prezident vyhradil: prezident republiky**

SJEDNÁNÍ TEXTU SMLOUVY

DVOUSTRANNÉ:

- **návrh** vypracuje jedna ze stran
- sondáž a expertní **jednání** (vyjednávání)
- **přijetí** (parafování, podpis, podpis ad referendum)

MNOHOSTRANNÉ:

- **návrh** připraví mezinárodní organizace
- expertní **jednání** (vyjednávání)
- **přijetí** na diplomatické konferenci (hlasování)

AUTENTIFIKACE TEXTU

- DVOUSTRANNÉ:

- většinou splývá s přijetím (**podpis**, podpis ad referendum)

- MNOHOSTRANNÉ:

- **podpis**, podpis ad referendum
závěrečného aktu
konference,
obsahujícího text
smlouvy

TEXT SMLOUVY SCHVÁLEN A AUTENTIFIKOVÁN

Schvalování smluv v ČR

- Kategorizace smluv pro schvalování podle čl. 49 Ústavy ČR a rozhodnutí prezidenta č. 144/93 Sb.
- 1. PREZIDENTSKÉ
- 2. VLÁDNÍ
- 3. RESORTNÍ

1. Prezidentské smlouvy

- Prezidentské smlouvy **podléhají schválení Parlamentu**.
- Vláda rozhoduje jen o podpisu
- Definitivní souhlas se smlouvou navenek dává po schválení smlouvy Parlamentem prezident republiky (formou **ratifikace nebo přístupu**).
- a) upravující **práva a povinnosti osob** (tj. jednotlivců),
- b) spojenecké, mírové a jiné **politické**,
- c) z nichž vzniká členství ČR v **mezinárodní organizaci**,
- d) **hospodářské**, jsou-li všeobecné povahy a
- e) týkající se dalších věcí, jejichž **vnitrostátní úprava je vyhrazena zákonu**.

2.-3. vládní a resortní smlouvy

- a) nevyžadují souhlasu Parlamentu a
- b) jejich sjednání si prezident nevyhradil

- resortní: nepřesahují svým obsahem a významem rámec jednoho resortu

- Schvalování: vláda usnesením, navenek podpis, výměna nót

Vyjádření definitivního souhlasu se smlouvou navenek (většinou stanoví sama smlouva)

- na základě takto vyjádřeného souhlasu smlouva může vstoupit v platnost
- **podpis** – typický pro smlouvy vládní a resortní
- **výměna nót** o vnitrostátním schválení – dtto
- „schválení“ (vládní smlouva, výměna listin – neobvyklé)
- **ratifikace** (výměna nebo uložení listin)
- **přístup** (totéž)

Srovnání schválení smlouvy uvnitř a navenek

UVNITŘ

- v l á d n í
 - schválení vládou (usnesení vlády)
- p r e z i d e n t s k é kromě toho:
 - usnesení obou komor Parlamentu
 - prezident: podpis ratifikační (přístupové) listiny

NAVENEK

- v l á d n í
 - podpis, výměna nót
- p r e z i d e n t s k é kromě toho:
 - výměna (uložení) ratifikační listiny, listiny o přístupu

Vstup smlouvy v platnost: vlastní ustanovení

- Definitivní souhlas státu byl vyjádřen
- možnosti:
 - ihned úkonem (např. dnem podpisu)
 - za určitou dobu od úkonu (legisvakance)
 - mohou být stanoveny další podmínky

Objektivní a subjektivní vstup v platnost mnohostranné smlouvy

- **Objektivní platnost smlouvy jako takové:**
 - splnění všech podmínek pro vstup v platnost
 - ratifikace (přístup) ze strany vyžadovaného minimálního počtu smluvních stran
 - uplynutí legisvakance
- **Subjektivní platnost pro konkrétní stát:**
 - ratifikace (přístup) daného státu
 - uplynutí legisvakance
 - splnění podmínky minimálního počtu smluvních stran (objektivní platnost)
- **Objektivní platnost je předpokladem platnosti subjektivní**
- + eventuální souhlas ostatních smluvních států

Prozatímní provádění smlouvy

- strany se mohou dohodnout na prozatímním provádění smlouvy před jejím vstupem v platnost
- mezinárodní právo umožňuje
- problémy z hlediska vnitrostátního práva:
Ize prozatímně provádět prezidentskou smlouvu před jejím schválením Parlamentem?

Prozatímní provádění smlouvy – kdy možné (?)

- Potřeby české smluvní praxe: zcela výjimečně i při absenci souhlasu Parlamentu - **podmínky:**
- 1. Mezinárodní smlouva nestanoví konkrétní závazky ústavního charakteru a **nevyžaduje vydání prováděcího předpisu** ve formě ústavního nebo obyčejného zákona.
- 2. Je třeba zajistit respektování **důležitých národních zájmů, a to ihned.**
- 3. Smlouva zajišťuje přijetí **neodkladných opatření**, která nesouvisejí přímo s ústavním pořádkem.
- 4. Smlouva je **vyhlášena**, dotýká-li se právního postavení jednotlivců.

Jazyky smlouvy

- autentická znění
- alternáty
- český překlad ve Sbírce mezinárodních smluv

Depozitáři mnohostranných smluv, registrace u OSN

- depozitáři
- registrace v United Nations Treaty Series